

AJATUKSESTA ALGORITMIIN

Anni Järvenpää ja Virpi Sumu
Resurssikeskus Linkki, HY

MITÄ LINKKI TEKEE?

- Kerhoja ja leirejä lapsille
- Koululuokille vierailuja tietojenkäsittelytieteen laitokselle
- Lukio-opintoja: MOOC:it ja dynamiitit
- **Täydennyskoulutusta, tukea ja materiaaleja opettajille**
- Tapahtumia ja tietoja suurelle yleisölle

Kuvaaja: Arto Wikla

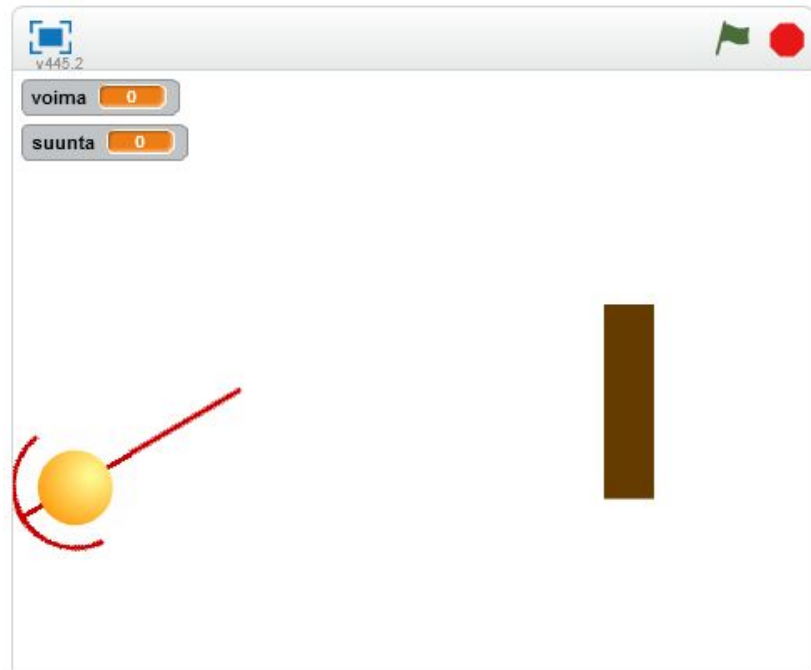
TAVOITTEESTA TAI IDEASTA VALMIISEEN OHJELMAAN

- Ohjelmoinnin perusperiaatteena on hajottaa ongelmia osiin.
- Tärkeää, että yksi pieni osa vastaa vain yhdestä tavoitteesta.
- Pienet osat ovat helpommin ohjelmoitavissa. Isompi tavoite saavutetaan niiden kautta.

ESIMERKKINÄ LUMISOTAPELI

- Pelin idea:

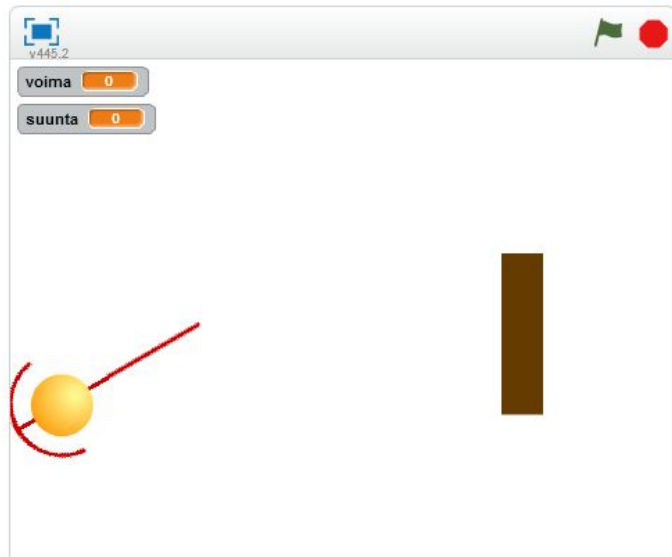
- Halutaan, että pallon pystyy heittämään niin, että saa määrätä haluamansa voiman ja suunnan tähtäimen avulla.
- Pallo lentää paraabelimaista (kaarevaa) rataa.
- Pelin tavoitteena on osua pelialueella sijaitsevaan esteeseen.

Kuva: Resurssikeskus Linkin tekemä lumisotapelin malli Scratchissa

ESIMERKKINÄ LUMISOTAPELI

- Pelin idea:
  - Halutaan, että pallon pystyy heittämään niin, että saa määrätä haluamansa voiman ja suunnan tähtäimen avulla.
  - Pallo lentää paraabelimaista (kaarevaa) rataa.
  - Pelin tavoitteena on osua pelialueella sijaitsevaan esteeseen.
  - Aloitetaan idean pilkkominen analysoimalla kuvausta poimimalla siitä keskeisimmät termit.
  - Listataan erikseen toimijat/hahmot ja toiminnot, jotka löydetään!

ESIMERKKINÄ LUMISOTAPELI

- Merkataan **toimijat/hahmot** ja **toiminnot**:
  - Halutaan, että **pallon** pystyy **heittämään** niin, että saa **määrätä** haluamansa **voiman** ja **suunnan tähtäimen** avulla.
  - **Pallo lentää paraabelimaista** (kaarevaa) **rataa**.
  - Pelin tavoitteena on **osua** pelialueella sijaitsevaan **esteeseen**.
- **Toimijat/hahmot**: pallo, tähtäin, este
- **Toiminnot**: pallon heittäminen, voiman määrääminen, suunnan määrääminen, paraabelimaisen radan lentäminen, esteeseen osuminen

ESIMERKKINÄ LUMISOTAPELI

- **Toimijat/hahmot:** pallo, tähtäin, este
- **Toiminnot:** pallon heittäminen, voiman määrääminen, suunnan määrääminen, paraabelimaisen radan lentäminen, esteeseen osuminen

- Kun on löydetty toimijat ja toiminnot, mietitään, mitkä toiminnot kuuluvat millekin toimijalle. Tätä voi hahmotella esimerkiksi taulukkoon.

ESIMERKKINÄ LUMISOTAPELI

Toimijat/hahmot ja niiden toiminnot

Pallo	Paraabelimaisen radan lentäminen
Tähtäin	Pallon heittäminen, voiman määrääminen, suunnan määrääminen
Este	Osutuksi tuleminen

ESIMERKKINÄ LUMISOTAPELI

Pallo	Paraabelimaisen radan lentäminen
Tähtäin	Pallon heittäminen, voiman määrääminen, suunnan määrääminen
Este	Osutuksi tuleminen

- Toiminnot pitää pilkkoa pienempiin osiin, jotta niitä pystyy ohjelmoimaan!
- Esimerkiksi paraabelimaisen radan lentämiseen sisältyy monia erilaisia ongelmia (gravitaatio, määrätty voima ja suunta). Jokainen näistä täytyy toteuttaa erikseen.

ESIMERKKINÄ LUMISOTAPELI

- Kun ongelma on saatu paloitettua, on helpompi toteuttaa toimiva ohjelma.
- Lopputulos voisi näyttää esimerkiksi tältä: <https://scratch.mit.edu/projects/46991774/>

ESIMERKKINÄ PARAABELIPOMPPU

- Lopputulokseen vaikuttaa käytetty ohjelmointialusta.
- Pallon lentämisen voisi mallintaa myös tekstipohjaista ohjelmointia käyttäen esimerkiksi seuraavasti: <http://eppabasic.fi/#ZS6DMK>
- EppaBasic on yksi vartenotettava vaihtoehto, jos suunnittelee tekstipohjaisen ohjelmoinnin opettamista

MITEN TÄSTÄ ON HYÖTYÄ?

Matematiikkaa ja fysiikkaa, mm.

- Radiaanit
- Totuusarvot, logiikka
- Painovoima

Ohjelmoinnin peruskonsepteja, mm.

- Ehdolliset lausekkeet
- Toistorakenteet
- Muuttujat

LISÄMATERIAALIA KIINNOSTUNEILLE

Resurssikeskus Linkin sivuilla ohjelmointimateriaaleja, joita voi hyödyntää opetuksen suunnittelussa:

<http://linkki.cs.helsinki.fi/en/materiaali>

Esityksessä käytettyjä pelejä:

Lumisotapeli https://www.cs.helsinki.fi/group/linkki/materiaali/kerho/pelikevat_2015/lumisota.html

Paraabelipomppu EppaBasicissa <http://eppabasic.fi/#ZS6DMK>

OHJELMOINTITEHTÄVÄ: PARAABELIPOMPPU

Pajassa ohjelmoitiin EppaBasicilla paraabelipomppu.

Valmis ohjelma löytyy täältä: <http://eppabasic.fi/#ZS6DMK>

Vaiheittaiset ohjeet löytyvät Tekstipohjaisen ohjelmoinnin pajan kalvoista: <https://www.cs.helsinki.fi/group/linkki/materiaali/tapahtumat/MAOL/kevatkoulutus2016/eppabasic.pdf>